

13.08.21

De Usynlige

- en forestilling for børn og voksne

Dramatiker

Brian Wind-Hansen

MEDVIRKENDE

STEEN

ANNE

INGER

HERMAN

PIGEN ANNE

MANDEN STEEN

INDHOLD

1. SCENE: FØDSELSDAGEN
2. SCENE: STEEN STANKELBEN
3. SCENE: FORÆLDRENE
4. SCENE: ALTMULIGMANDEN
5. SCENE: SOLEN
6. SCENE: GARDINERNE
7. SCENE: DE DØDE
8. SCENE: DE LEVENDE
9. SCENE: JULEAFTEN
10. SCENE: GENFORENINGEN

1. SCENE: FØDSELSDAGEN

STEENS hjem. En dunkel, støvet stue. ANNE træder ind i et mørkt rum. Trægulvet knirker. Støvet hvirvler rundt i de få lysstråler, der trænger ind gennem sprækkerne, mellem det blomstrede gardin og vinduet.

ANNE trækker gardinet fra og lukker sollys ind. Rummet bliver oplyst. Hun får øje på en gammel kiste. Hun går på knæ, og åbner kisten. Det er en rodekasse fyldt med ting. Her finder hun dem: Fra kistens indre tager hun et par gule børnesko op. STEEN træder ind; velklædt, friseret, iført store brune herresko. ANNE ser ham ikke, og han betragter hende på afstand et øjeblik.

STEEN

Du har fået fede fødder.

ANNE

Og du er stadig lige grim.

STEEN

Kom her, dit møgbarn.

ANNE og STEEN omfavner hinanden.

ANNE

Jeg ved ikke, om du har opdaget det, men jeg er altså ikke noget barn længere.

STEEN

Er du nu også sikker på det?

ANNE

Jeg er revisor, så ja, det er jeg rimelig sikker på.

STEEN

Det gør mig ondt at høre.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

ANNE

Jeg er faktisk glad for mit arbejde. Desuden er lønnen god.

STEEN

Livet handler ikke kun om penge.

ANNE

Gud, det vidste jeg ikke! Tak, fordi du kunne lære mig noget, gamle vise mand.

STEEN

Burde du ikke være et andet sted lige nu?

ANNE

Nej. Jeg har tid.

STEEN

Jeg kan se, du har fundet skoene. Kan du huske, hvordan man gør?

ANNE

Selvfølgelig. Kaster den ene gule sko hen til STEEN. Kan du?

STEEN

STEEN sætter den gule sko ned på gulvet. Der var engang en tøs, der hed Marianne.

ANNE

Sætter sin gule sko ved siden af den anden, så de igen danner par: Men pigen hadede sit navn, og ville kun kaldes for Anne.

STEEN

Ja, ja, der var engang en pige, der hed Anne – tilfreds?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

ANNE

Hun var cirka *så* høj, hendes hår var langt og lyst som korn. Hendes læber var smalle, hendes næse havde en lille runding på tippen, og hendes øjne var blå, med et strejf af grå.

STEEN

Og hun var skeløjet.

ANNE

Ikke meget.

STEEN

Men nok til at man så det.

ANNE

Anne boede i den fine ende af byen, oppe på Bakkestræde, sammen med sin mor og far. Men den dag hun fyldte ni år, skete der noget, som skulle ændre hendes liv for altid.

STEEN

Det var en kold vinterdag; frosten tegnede blomster på vinduerne med sin fine blyant, og sneen malede byen hvid med sin grove pensel.

ANNE

Anne havde glædet sig til sin fødselsdag, og den morgen tog hun sine favorit sko på - de gule - og sin græs-grønne kjole.

STEEN

Nok mere *mug*-grøn.

ANNE

Du kan selv være *mug*-grøn.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

STEEN

Bevares. Som altid sad hendes mor og far i stuen, og fik rundstykker og morgenkaffe, medens Anne og tjenestepigen Marie spiste i køkkenet. Der skulle jo nødigt blive spildt på de fine møbler.

ANNE

Og den morgen, da Anne gik ind i stuen og sagde godmorgen, hørte forældrene hende overheadet ikke. De opdagede ikke engang, at hun stod der.

ANNES hjem. DE GULE SKO stiller sig i stuen; uset og ubemærket. INGER betragter sig selv i et lommespejl – plukker øjenbryn med en pincet – og er grundlæggende mest interesseret i sit spejlbillede. HERMAN læser avis – morer sig – og er grundlæggende mest interesseret i avisen.

HERMAN (STEEN)

Nej, nu har jeg aldrig..! Du må høre det her, Inger: Vores kære socialdemokratiske statsminister udtaler, at i den årlige lignings- og udskrivningslov vil princippet om proportionalsskat blive videreført, OG man vil fremsætte forslag til en forenkling af aktieselskabsbeskatningen! Er det ikke morsomt?!

INGER (ANNE)

Jo, Herman...

HERMAN (STEEN)

Det er da morsomt! ... Forenkling af aktieselskabsbeskatningen... har du nogensinde hørt noget så absurd...?

INGER (ANNE)

Når du tager ind til banken senere i dag, skal du hente en pakke for mig hos hr. Meyer.

HERMAN (STEEN)

Nu igen?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

INGER (ANNE)

Hvad skal det betyde?

HERMAN (STEEN)

Jamen Inger, du kan jo for pokker snart beklæde en mindre hær af kvinder.

INGER (ANNE)

Du kan godt pakke den tone væk, Herman! Jeg kan jo ikke rende rundt i gamle klæder, når vores Marianne skal fejres i aften. Det er jo hendes store dag.

HERMAN (STEEN)

Hvad med gaven?

INGER (ANNE)

Marie ordner det.

HERMAN (STEEN)

Fremragende... Forenkling af aktieselskabsbeskatningen... man skulle jo tro, det var 1. april...

INGER (ANNE)

Tænk, at hun allerede fylder 9 år... jeg føler mig så gammel... måske skulle jeg alligevel prøve den der nye ansigtsbehandling hos fru Andersen...?

HERMAN (STEEN)

Det er bare mægtigt... vent, sagde du lige *ny ansigtsbehandling*?!

INGER (ANNE)

Skyn der sig at skifte emne: Sig mig, sover pigebarnet stadig...? Marianne?! Er du vågen, Marianne?!

Det går op for ANNE, at det er hende, der er PIGEN ANNE:

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Jeg står altså lige her, mor. til STEEN: Mor?!

Det går op for STEEN, at det nu er ham, der er INGER:

INGER (STEEN)

Hvad har jeg sagt til dig, om at komme listende på den måde, Marianne?!

PIGEN ANNE

Jeg listede overhovedet ikke, jeg sagde faktisk godmorgen.

INGER (STEEN)

Så må du jo tale højere næste gang. Har du nu taget de frygtelige sko på igen..? Dem kan du godt tage af lige nu. Det dur jo ikke, vel, Herman?

Nu er det ANNE, der bliver til HERMAN:

HERMAN (ANNE)

Jo, bestemt, og vær du bare glad for det du har, min pige. Da jeg var dreng, havde vi hverken tørt eller vådt. Under krigen måtte vi spise kogte skosåler til morgenmad og savsmuld til aftensmad, og din farmor mistede en arm, og din morfar mistede begge sine ben, og jeg blev ramt af både pest og kolera, og bla bla bla, bla bla bla og bla og bla og bla og bla bla!

STEEN

Dét var Annes forældre, og de inviterede altid en masse fornemme mennesker til hendes fødselsdag, men aldrig nogen børn.

ANNE

I mange år havde hun også ønsket sig en lillebror eller lillesøster til sin fødselsdag, men hver gang svarede hendes far:

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

Det har vi slet ikke tid eller penge til, Marianne!

ANNE

Hvilket undrede hende, for de lavede stort set ikke andet end at holde dyre fester og købe nyt tøj og fine ting. I stedet begyndte hun at plage om et kæledyr.

HERMAN (STEEN)

Det har vi slet ikke tid eller penge til, Marianne!

ANNE

Til sidst opgav Anne helt at ønske sig noget som helst levende. I stedet ønskede hun sig en LP, med det helt nye fænomen *Rock Musik*, som hun havde hørt i radioen. Men den aften, da gæsterne kom, var det *ikke* en flad LP-formet gave, hun fik af sin mor og far.

HERMAN (STEEN)

... Hvor er pigebarnet nu henne..?!

PIGEN ANNE

Jeg står lige her, far.

HERMAN (STEEN)

Nåh, der var du... tillykke! *Giver hende en barbiedukke.* Det er det sidste nye på legetøjshylderne; det hedder en *barbie*! Det er stort hit i udlandet. Hvad siger du så?

PIGEN ANNE

Det var ikke det, jeg ønskede mig.

HERMAN (STEEN)

Men alle piger elsker den! Spis nu din aspargessuppe, inden den bliver kold.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

ANNE

Anne havde lyst til at skribe dem alle sammen ind i hovedet, men det gjorde hun ikke. Hun satte sig ved bordet, og spiste sin aspargessuppe – OG HUN HADEDE ASPARGESSUPPE!

STEEN

Imens havde de voksne travlt med at tale i munden på hinanden; mest om sig selv og om andre. Af en eller anden grund, var det dog altid hendes mor og far der talte højt:

HERMAN (STEEN)

Synes selv historien er så morsom, at han har svært ved at fortælle den:

... og så sagde Gunnar..! Så sagde Gunnar, at han bare..! At han bare kunne tilskrive en effektiv rente på 20 procent! 20 procent! *Griner* Er det ikke morsomt?!

INGER (ANNE)

Pas nu på, du ikke får asparges galt i halsen, Herman. Du skulle jo nødtigt blive kvalt...

STEEN

Og midt under middagen - ganske langsomt - lod Anne sig glide ned fra stolen og ned under bordet.

ANNE

Men der var slet ingen der opdagede det, eller bemærkede, at hun ikke længere sad på stolen.

STEEN

Og det var medens hun sad dernede – omringet af vrøvlende sko - at en velkendt lyd blandede sig med rummets larm:

En kirkeklokke kimer i det fjerne.

ANNE

En lyd, de kunne høre hver dag fra hjemmet på toppen af Bakkestræde, og som ofte fik forældrene til at tale om det samme emne:

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

Nu er Steen Stankelben på den igen med sin klokke!

INGER (ANNE)

Åh, han lugter så frygteligt! Men I har vel også hørt, hvad man siger om ham? Han bygger ikke bare kister til de døde, han har også ligene liggende i sin egen stue! Poul Post siger, at han har hørt manden tale til dem. Altså, de døde. Hvad han ellers laver med dem, det er jo ikke godt at vide...

HERMAN (STEEN)

Lige siden han vendte tilbage fra krigen, har han været mærkelig oven i hovedet. Og efter han vendte tilbage, forsvandt hans kone under mystiske omstændigheder.

INGER (ANNE)

Det siges, at han myrdede hende, fordi, hun ventede en anden mands barn. Man fandt bare aldrig beviser nok til at dømme ham. Marianne har da også fået klar besked på, at holde sig fra det sted.

HERMAN (STEEN)

Apropos ... Hvor er pigebarnet *nu* blevet af?

INGER (ANNE)

Hun er vel gået ind for at lege med sit nye legetøj.

HERMAN (STEEN)

Ja, hun er nok mægtig begejstret for sin *barbie*. Det er jo et stort hit i udlandet.

ANNE

Det var i dette øjeblik, at Anne fik nok. Det var her, hun tog en beslutning.

STEEN

Og der var slet ingen der så hende, da hun kravlede ud fra under bordet, eller da hun gik ind på sit værelse.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

ANNE

Her rev hun hovedet af barbiedukken, og smed resterne på sengen.

STEEN

Så tog hun sin vinterjakke og favorit sko på – de gule - og kravlede ud af vinduet.

ANNE

Hun ville forlade sin mor og far for altid, og hun vidste lige, hvor hun skulle tage hen. Et sted, de aldrig ville tænke på at lede efter hende; hvis de da overhovedet *ville* lede efter hende.

STEEN

Som Anne småløb gennem byens gader, gled vintersolen længere og længere ned i horisonten, og mørket og kulden fulgte lige i hælene på hende.

ANNE

Mørke skyer samlede sig på himlen, og det blæste op. Flagstængerne klaprede, træernes nøgne grene dansede i flok, og snart bombarderede snefnug hende fra alle sider.

STEEN

Hun udstødte et hvin, da hun gled på en tilfrossen vandpyt, og slog sit knæ mod den hårde is.

ANNE

Det blødte, men hun bed smerten i sig, og løb videre. Inden længe stoppede hun forpustet op foran en hvidkalket landsbykirke og en kirkegård med mos-beklædte stendiger.

STEEN

Hun gik om bag kirken, og der, i skovbrynet, lå et gammelt og slidt stråtækt bindingsværkshus. Det var her, *han* boede.

ANNE

Steen Stankelben.

2. SCENE: STEEN STANKELBEN

STEENS hjem.

STEEN

Anne bankede på døren, men der blev ikke åbnet.

ANNE

Så hun bankede endnu hårdere på døren.

STEEN

Men der skete stadig ingenting.

ANNE

Hun tog i håndtaget. Der var ikke låst.

STEEN

Hun trådte ind i en dunkel, lavloftet stue, kun oplyst af enkle blafrende stearinlys.

ANNE

Ved siden af hende stod en metalspand, der fangede faldne dråber fra loftet; den var halvfyldt.

STEEN

Og i midten af rummet, oven på et stort plankebord, lå en lukket ligkiste og adskillige redskaber og materialer.

PIGEN ANNE

Hallo? Er der nogen hjemme?

STEEN

Kaldte Anne, men hun blev kun mødt af stilhed, støv og en isnende kulde, der var næsten lige så slem som udenfor.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

ANNE

Hun kunne mærke sit hjerte slå hurtigere og hurtigere, og på en gang nysgerrig og bange, gik hun hen til kisten. Mon der lå en ægte død nede i den? Tænkte hun.

ANNE stiller sig ved kisten. Hun ser ikke den høje skikkelse, der dukker op i mørket bag hende. Hun skal lige til at løfte på kistelåget, da skikkelsen taler:

MANDEN STEEN

Kan jeg hjælpe dig med noget?

ANNE farer forskrækket sammen, og bakker instinktivt væk fra skikkelsen.

ANNE

...

MANDEN STEEN

Hvad laver du inde i mit hus, tøs? Spyt ud!

ANNE

De må ikke myrde mig!

MANDEN STEEN

De? Hvem er de?

ANNE

Nej, Dem!

MANDEN STEEN

Hvem *dem*?!

ANNE

Hvad mener De med *hvem dem*, De er jo Dem!

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Sig mig, har du slået hovedet, barn?!

ANNE

Ah... nu forstår jeg... De ved altså ikke, hvad det vil sige at være *des*?

MANDEN STEEN

Ah, hvad for noget pis?!

ANNE

Des! Når man taler med fremmede og ældre personer, er det altså mest korrekt, at tiltale med De, Dem og Deres, og ikke du, dig og dine. Derfor siger jeg altså: *De* må ikke myrde mig.

MANDEN STEEN

Sikke en omgang vrøvl, og hvorfor i alverden skulle jeg myrde dig?

PIGEN ANNE

Har *De* da ikke myrdet Deres kone?

MANDEN STEEN

Hvem siger det?

PIGEN ANNE

Alle. Er De så en morder eller hvad?

MANDEN STEEN

Hvad tror du selv?

PIGEN ANNE

Jeg håber det ikke.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Selvfølgelig er jeg ikke morder!

PIGEN ANNE

Hvorfor skulle jeg tro Dem?

MANDEN STEEN

Jeg er da fløjtende ligeglad, med hvad du tror og ikke tror!

PIGEN ANNE

Men er det så sandt, at De har døde mennesker liggende lige her i Deres stue?

MANDEN STEEN

Du kan jo selv se efter.

ANNE går tøvende hen til kisten. Ganske langsomt rykker hun på låget. I samme øjeblik hun kigger ned i kisten, råber STEEN "BØH," og forskrækker hende igen.

PIGEN ANNE

Hvor er De tarvelig!

MANDEN STEEN

Hvorfor skulle jeg have døde mennesker liggende i min stue?

PIGEN ANNE

Poul Post har hørt dig tale til dem.

MANDEN STEEN

Poul Post skulle lære at passe sin egen butik!

PIGEN ANNE

Passer det så heller ikke, at De har været i krig?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Jo, den er god nok.

PIGEN ANNE

Så De *er* altså blevet mærkelig i hovedet?

MANDEN STEEN

Jeg tror, det er på tide du smutter hjem nu, tøs.

PIGEN ANNE

Det kan jeg ikke.

MANDEN STEEN

Og hvorfor kan du så ikke det?

PIGEN ANNE

Jeg er hjemløs.

MANDEN STEEN

Med de fine sko? Den må du længere ud på landet med. Smut så.

PIGEN ANNE

Men det er jeg altså! Jeg har ikke længere noget hjem, ergo er jeg hjemløs. Ergo betyder, at –

MANDEN STEEN

Jeg ved godt, hvad ergo betyder, og FORSVIND SÅ FRA MIT HUS!

PIGEN ANNE

Man må ikke råbe af børn.

MANDEN STEEN

Det er præcis derfor, jeg ikke kan fordrage børn. I har ingen respekt for ejendomsret! Og I lugter...

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

De har da også selv været barn engang, og De lugter heller ikke selv for godt. Hvornår har De sidst været i bad?

MANDEN STEEN

Hvis du ikke forsvinder nu..!

PIGEN ANNE

Så hvad? Dræber De mig? De er jo ikke nogen morder, husker De nok. Må jeg bo hos Dem et par dage?

MANDEN STEEN

Nej, ved Gud, himmel og helvede du ikke må.

PIGEN ANNE

Men jeg har jo ikke noget sted at tage hen.

STEEN

Hvor er dine forældre?

PIGEN ANNE

De er døde.

MANDEN STEEN

Døde hvordan?

PIGEN ANNE

Jeg har ikke lyst til at snakke om det. Det gør mig bare ked af det. Jeg har boet hos min morfar indtil i dag. Han har ingen ben.

MANDEN STEEN

Hvorfor har din morfar ingen ben?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Han mistede dem under krigen. Det er derfor, han er blevet så forfærdelig. Han er sur over, at han ikke længer kan gå til sine fine fester. Han har nemlig rigtig mange penge. Og en butler, og en kok, og en tjener, og selv tjeneren har en tjener. Han slår mig altid med sin stok, og siger, at jeg er et dårligt barn. Men nu er jeg stukket af, og jeg kan ikke vende tilbage igen, for så vil han straffe mig endnu hårdere. Måske dræbe mig. De må ikke sende mig tilbage dertil – jeg beder Dem!

MANDEN STEEN

Din morfar er ikke mit problem. Jeg ringer til politiet.

PIGEN ANNE

Det må De ikke! Morfar har politiet *i sin lomme*. Ved De, hvad det betyder?

MANDEN STEEN

Jeg er ikke dum! UD!

PIGEN ANNE

Men hvis De sender mig derud, bliver jeg sikkert spist af vilde hunde, eller kidnappet af sigøjnere, eller sulter og fryser ihjel på samme tid, og jeg er faktisk kun ni år. De vil vel ikke have, at jeg dør?

MANDEN STEEN

Nej, men -

PIGEN ANNE

- Det er jeg glad for. Jeg har heller ikke lyst til at dø. Men hvorfor kalder man Dem egentlig for Steen Stankelben? Er det fordi, Deres ben er så lange?

MANDEN STEEN

Hvorfor ser dine øjne så underlige ud?

PIGEN ANNE

Mine øjne er ikke underlige! Jeg er bare lidt skeløjet...

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Og du skal ikke kalde mig for Steen Stankelben!

PIGEN ANNE

Det er faktisk et mærkeligt navn, De har. Altså, *Steen*. Er De sikker på, at man kan hedde det?

MANDEN STEEN

Der er da masser, der hedder Steen!

PIGEN ANNE

Det tror jeg altså ikke. Man kan jo heller ikke hedde jord, vel? ”Hej, jeg hedder jord.” Det virker lidt fjollet, synes De ikke? Men De kan jo heller ikke gøre for deres navn. Det er jo sådan set Deres forældres skyld. Hvor er Deres forældre?

MANDEN STEEN

Du snakker for meget.

PIGEN ANNE

Eller måske snakker De for lidt? Er Deres mor og far også døde?

MANDEN STEEN

Gud, hvor er du dog et irriterende barn. Nu ringer jeg til politiet!

PIGEN ANNE

Jeg kan skaffe Dem penge!

MANDEN STEEN

Du kan ikke noget som helst, du er kun et barn.

PIGEN ANNE

Men jeg er bange.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

For satan...

PIGEN ANNE

De burde altså ikke bande så meget, det får Dem til at lyde dummere, end De allerede gør.

MANDEN STEEN

Hvad?!

PIGEN ANNE

Jeg skal nok lade være med at gå i vejen! Og jeg kan arbejde! Jeg er meget stærkere, end jeg ser ud!
Jeg tæskede engang Store Torben i skolen, det passer!

MANDEN STEEN

... så din morfar, som ikke har nogen ben, slår dig?

ANNE

Min ryg er ligeså gul og blå som det svenske flag.

STEEN

Må jeg se?

ANNE

Nej. Det er privat.

STEEN

EN dag! Og ikke et sekund længere!

ANNE omfavner STEEN, men han skubber hende hurtigt væk.

Ja, ja, så er det godt...

ANNE

Hvor er min seng så?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

STEEN

Der er ikke nogen seng.

ANNE

Sofa? *STEEN ryster på hovedet.* Hvor skal jeg så sove?

STEEN

Det ved jeg da ikke... Du kan sove i den her. *Klapper på ligkisten.*

ANNE

I en kiste?!

STEEN

Det er dét eller gulvet.

ANNE

Ja, ja, men så må De også skaffe mig en blød madras og en god dyne; her er jo som på Nordpolen.

STEEN

Jeg *må* overhovedet ikke noget som helst!

ANNE

Hold nu op med det pjat, og jeg er altså ret sulten. Jeg vil gerne have noget mad, inden jeg skal sove, men helst ikke noget med mælk. Jeg får frygtelig tynd mave af mælk. Og jeg vil gerne have æg til morgenmad; blødkogte, ikke hårdkogte. Jeg plejer også at få juice, og pandekager og sirup, men det er okay, hvis De ikke har sirup, så klarer jeg den nok, som man siger. Og De må altså se at få lappet det hul i taget, ellers vil al det drypperi bare holde mig vågen hele natten. Og jeg kan love Dem for, at jeg bliver sur og tvær, når jeg ikke får min søvn. Tro mig, det ønsker De ikke! De kunne jo også skifte navn til Erik, har De tænkt over det? Det er et godt navn. Eller Kurt! Bare ikke Herman. Det hedder min dumme morfar. Nåh, hvad bliver det så til med den mad? De vil vel ikke have, at jeg dør af sult, vel?

3. SCENE: FORÆLDRENE

ANNES hjem. HERMAN og INGER går nervøst rundt om telefonen. Da den ringer, kigger de anspændt på hinanden; usikker på, hvem der skal besvare opkaldet.

INGER (ANNE)

Tag den nu, Herman!

HERMAN (STEEN)

Ja, ja...

INGER (ANNE)

Husk, at spørg ind til det med plakaterne!

HERMAN tager telefonen.

HERMAN (STEEN)

Det er Herman ... Tak, fordi De ringer tilbage, hr. kommissær. De kan tro, vi er overordentlig taknemmelige for, at De personligt tager Dem af denne sag.

INGER (ANNE)

Hvad siger han?

HERMAN (STEEN)

Javel... javel... javel...

INGER (ANNE)

Hvad siger han, Herman?

HERMAN (STEEN)

Til INGER – glemmer at holde for røret. Stille! I telefonen: Gud, nej, undskyld, hr. kommissær, det var ikke til Dem ... Ja... Øjeblik. Til INGER: Han spørger, om Marianne kunne være stukket af?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

INGER (ANNE)

Frivilligt?! Nej, det kunne hun aldrig finde på. Sig det til ham.

HERMAN (STEEN)

I telefonen: Nej, det tænker vi ikke, hun kunne finde på, hr. Kommissær. Til INGER: Han spørger, om vi har haft en konflikt med hende for nylig?

INGER(ANNE)

Nej, vi holdt jo fødselsdag for hende i går! Hun fik gaver! Fortæl det med barbiedukken!

HERMAN (STEEN)

I telefonen: Nej, vi holdt jo fø– ... nåh, det hørte De godt... ja, det er min hustru... jo, tak, det må De nok sige... ser INGERS BLIK - men altså, vi fandt jo hendes nye barbiedukke på sengen. Hovedet var revet af den. Det er jo et tydeligt bevis på, at hun er blevet taget. Hun ville aldrig gøre det ved sin barbie, eller bare efterlade den. De har jo nok hørt, at den er et stort hit i udlandet.

INGER (ANNE)

Hvad siger han nu?

HERMAN (STEEN)

Til INGER: Vi skal beskrive hendes udseende.

INGER (ANNE)

Jamen, så gør det dog.

HERMAN (STEEN)

I telefonen: Altså... hun er omtrent så høj... Viser med hånden... nej, det kan De selvfølgelig ikke se... men jeg vil skyde på cirka... kigger spørgende på INGER, der trækker på skuldrene. Jo, i hvert fald ikke højere end 1 meter og 40.

INGER (ANNE)

Hun har langt, lyst hår! Sig dét!

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

Til INGER: Han kan skam godt høre dig, kære ... og han spørger, hvad øjenfarve hun har?

INGER (ANNE)

... Hvorfor er det vigtigt?

HERMAN (STEEN)

I telefonen: Undskyld, hr. Kommissær, men er det vigtigt? Til INGER: Han siger, at vores pige næppe er den eneste niårige, der er max 140 centimeter høj, og har langt, lyst hår. Han har brug for alle detaljer.

INGER (ANNE)

Jamen, sådan noget går man da ikke rundt og tænker over... gør nu noget, Herman.

HERMAN (STEEN)

I telefonen: Vi er ret sikre på, at de er... blå... grå... agtige. Og hun er jo skeløjet! Ikke meget, men nok til at man ser det.

INGER (ANNE)

Godt, Herman, og husk nu det med plakaterne!

HERMAN (STEEN)

I telefonen: Og... Vi skal også høre Dem, hr. Kommissær... om det mon er muligt, at De og Deres mænd kan være behjælpelige med ophængning af eftersøgningsplakater? ... Åh, det er vi glade for! ... Tak, hr. Kommissær! Farvel.

HERMAN lægger røret på. Stilheden er tung og ubehagelig.

INGER (ANNE)

Jeg går hen til Fru Andersen. HERMAN skal til at protestere: Og ja, Herman, jeg får en ansigtsbehandling! Sådan er det, og sådan bliver det!

4. SCENE: ALTMULIGMANDEN

STEENS hjem. ANNE koger kartofler. STEEN kommer ind med en eftersøgningsplakat.

PIGEN ANNE

Jeg håber, De er sulten, hr. Steen, for jeg har lavet kartofler! Men De trænger virkelig til at handle ind. De har jo næsten ikke noget, der ikke ser klamt ud. Og man kan altså ikke leve af kartofler. Så får man skørbrug. Det har jeg læst. Nu undrer De dem nok over, hvorfor jeg er så venlig, at lave mad til Dem. Det skal jeg sige Dem. Det er min måde at sige tak på, fordi De lader mig bo her, lige indtil jeg finder et nyt sted at bo. Så jeg jo ikke bliver spist af vilde hunde eller kidnappet af sigøjnere, eller sulter og fryser ihjel. Hvad siger De så? Dufter det ikke godt?

MANDEN STEEN

Kan du genkende det her billede?

PIGEN ANNE

Jeg har aldrig set den pige før i mit liv.

MANDEN STEEN

Og hvad med beskrivelsen? Lyder den heller ikke bekendt? Langt, lyst hår? Cirka så høj? Lettere skeløjet? Gule sko?! Siger det dig slet ingenting, *MARIANNE!*

PIGEN ANNE

Hold op med at kalde mig det.

MANDEN STEEN

Men det hedder du jo åbenbart. Hvad har du ellers løjet om?

PIGEN ANNE

Jeg har ikke løjet, man må slet ikke lyve. Det står i biblen. Har du ikke læst den?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Du sagde, du hed Anne?

PIGEN ANNE

Det er da det samme som Marianne – bare uden *Mari*.

MANDEN STEEN

Er dine forældre overhovedet døde?

PIGEN ANNE

Meget døde. De styrtede ned i havet med et fly, og man fandt dem aldrig, Det var derfor, jeg skulle bo hos min onde, benløse morfar. Det er helt sikkert ham, der har hængt de plakater op. Altså ikke selv, for han har jo ingen ben. Han har nok fået sin tjener og tjenerens tjener til at hænge dem op. Hvis De melder mig, er det ude med mig. Husk det. Mit liv står på spil. Tag så en kartoffel.

MANDEN STEEN

Jeg har ikke lyst til en kartoffel.

PIGEN ANNE

Men De skal da spise noget. De ligner jo et omvandrende skelet.

MANDEN STEEN

Jeg er ikke sulten.

PIGEN ANNE

Jo, De er. Spis så den kartoffel.

MANDEN STEEN

Ja, ja, fint, så giv mig den da, hvis det kan få dig til at holde k... mund!

STEEN spiser sin kartoffel. ANNE ser spændt på ham.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Smager den godt?

MANDEN STEEN

Det er en kartoffel.

PIGEN ANNE

Men smager den godt?

MANDEN STEEN

Den smager fint.

PIGEN ANNE

Det er jeg glad for. Det er første gang, jeg har lavet én.

MANDEN STEEN

Nu er det jo teknisk set ikke dig, der har *lavet* den.

PIGEN ANNE

Men jeg har kogt den, og hvis De købte flere ting, ville det jo være lettere at lave mad til Dem.

MANDEN STEEN

Penge er ikke noget, der vokser på træerne, tø.

PIGEN ANNE

Det ved jeg da godt, men De har jo ikke engang mælk! De har vel råd til at købe mælk?

MANDEN STEEN

Præsten har ikke meget at give af. Krigen spøger stadig. Desuden mangler jeg ikke noget.

PIGEN ANNE

De mangler mælk.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Bare fordi, jeg ikke har det, er det ikke ensbetydende med, at jeg mangler det. Det kunne du måske lære lidt af.

PIGEN ANNE

De mangler da i hvert fald et nyt tag. Her er hundekoldt, og det drypper ind alle vegne. Jeg er også ret sikker på, at der bor et eller andet vildt dyr oppe på dit loft.

MANDEN STEEN

Huset er præstens, det fulgte med jobbet, men –

PIGEN ANNE

- men præsten har ikke meget at give af?

MANDEN STEEN

Sådan er det bare! Og lad mig så spise min kartoffel i ro og fred.

PIGEN ANNE

Måske skulle De finde et bedre arbejde?

MANDEN STEEN

Jeg er fint tilfreds med mit arbejde.

PIGEN ANNE

At bygge kister til de døde?

MANDEN STEEN

OG at hjælpe med at begrave dem, og holde kirkegården og kirken pæn og nydelig, at arrangere blomster, og sørge for, at højtiderne forløber som de skal. Jeg er faktisk altnuligmand!

PIGEN ANNE

Og alligevel har De ikke råd til mælk?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Jeg har ikke brug for mælk! Og nu har jeg ikke tid til mere af dit vrøvl!

PIGEN ANNE

Hvad skal De?

MANDEN STEEN

Jeg skal ringe solen ned. Det er *også* en af mine opgaver.

PIGEN ANNE

Ringe solen ned...?

MANDEN STEEN

Når mørket kommer, ringer jeg med klokken.

PIGEN ANNE

Så det er derfor, De altid ringer på det her tidspunkt... må jeg komme med?

MANDEN STEEN

Det tror jeg ikke, dine sarte øre kan holde til.

PIGEN ANNE

Jeg holder mig bare for ørene.

MANDEN STEEN

Det er bedst, du bliver her.

PIGEN ANNE

Så efter alt det, jeg har gjort for Dem, så vil De ikke engang give mig den ene ting. De skulle skamme Dem, skulle De.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Hvad er det helt præcist, du har gjort for mig, barn? Altså, udover at invaderer mit hjem? En kogt kartoffel, der har fået for meget?

PIGEN ANNE

Jeg gjorde mig faktisk umage! Og hvis De brugte Deres øjne, ville De kunne se, at jeg har fjernet alle spindelvævene! Jeg har oven i købet smidt den der syge plante ud, De havde stående i Deres soveværelse!

MANDEN STEEN

Har du smidt min Venussko ud?! Den var ikke syg! Det er sådan, den ser ud!

PIGEN ANNE

Den var både syg og klam, lidt ligesom dét, der skal forestille at være et toilet. De er da nødt til at tale med den præst, det er jo ikke retfærdigt, at De skal leve sådan! Så må han da betale Dem noget mere! Har De ikke sagt noget til ham?!

MANDEN STEEN

Som om det skulle hjælpe noget...

PIGEN ANNE

Man skal ikke lade andre behandle én dårligt, for så behandler man bare sig selv dårligt – det har jeg lært.

MANDEN STEEN

Du er ni år – du ved ikke noget som helst.

PIGEN ANNE

Hvor mange planeter er der i vores solsystem?

MANDEN STEEN

Hvad vrøvler du nu om?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Hvor mange? ...Nåh, det ved De ikke. Mars, Merkur, Venus, Uranus, Pluto, Jupiter, Neptun, Saturn, Jorden – ni! Se, jeg ved mere end Dem.

MANDEN STEEN

Den, der påstår at vide alt, ved ingenting, og det vi ved i dag, vidste vi ikke i går!

PIGEN ANNE

Og De beskylder mig for at vrøvl? Faktisk, har De slet ikke sagt tak for den største gave af dem alle, som jeg har givet Dem i dag.

MANDEN STEEN

Og hvad er så det?

PIGEN ANNE

Kig på Deres vindue. Kan De se noget anderledes?

MANDEN STEEN

Hvor kommer det gardin fra?

PIGEN ANNE

Det har jeg skaffet til Dem.

MANDEN STEEN

Gardiner koster mange penge. Hvor har du stjålet det?

PIGEN ANNE

Jeg har ikke stjålet noget, jeg har bare ”lånt” det af min modbydelige morfar. Bare rolig, der var ingen, der opdagede mig.

MANDEN STEEN

Jeg har ikke brug for noget gardin. Du kan godt levere det tilbage.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

De aner overhovedet ikke, hvad De har brug for, og må jeg så komme med op i tårnet, og ringe den sol ned eller hvad?

MANDEN STEEN

Giver du aldrig op, barn?

PIGEN ANNE

Nej.

MANDEN STEEN

Fint! så kom da med for fanden ind i helvede og pis og satan også... men du rører ikke ved noget – ellers ryger du direkte ud over tårnets kant!

PIGEN ANNE

Jeg har lige besluttet mig for noget.

MANDEN STEEN

Hvorfor overrasker det mig ikke...

PIGEN ANNE

Fra nu af, skal vi to være *dus*, hr. Altmuligmand.

5. SCENE: SOLEN

Kirketårnet.

ANNE får udleveret totter af vat af STEEN. Hun gør ligesom ham; stikker dem godt ind i ørene.

STEEN trækker i kirkeklokkens reb, og ringer solen ned.

ANNE signalerer, at hun vil prøve.

STEEN afviser.

ANNE insisterer.

STEEN afviser.

ANNE insisterer.

STEEN giver sig, og ANNE får lov til at prøve at hive i rebet.

ANNE er meget begejstret.

STEEN kan alligevel ikke lade vær med at smile af hendes begejstring.

6. SCENE: GARDINERNE

ANNES hjem. Ved middagsbordet. HERMAN har en hel bunke aviser, som han læser, medens INGER er endnu mere stilet og pyntet end nogensinde før. Kirkeklokken ringer:

INGER (ANNE)

Kan du høre det, Herman? Nu går solen ned igen, og vores Marianne er stadig ikke kommet hjem.

HERMAN (STEEN)

Politiet gør hvad de kan, Inger, og vi har gjort, hvad vi kan.

INGER (ANNE)

Har vi?

HERMAN (STEEN)

Jeg ved ikke med dig, men jeg har i hvert fald.

INGER (ANNE)

Så det har du? Så det har du?! Nu skal jeg sige dig én ting; Det her, er alt sammen din skyld!

HERMAN (STEEN)

Min skyld?!

INGER (ANNE)

Hvis du havde været mere tilstede og mere opmærksom, så var det her måske aldrig sket!

HERMAN (STEEN)

Og det kommer fra dig?!

INGER (ANNE)

Hvem er det, der altid sidder med næsen nede i avisen?! Hvem er det, der altid lige skal en tur i logen eller klubben eller foreningen eller bestyrelsen, hvem er det, Herman?!

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

Og hvem er det, der altid sidder med fjæset foran et spejl?! Hvem er det, der altid lige skal have en tibetansk ansigtsbehandling eller afrikansk kropsterapi eller asiatisk negle-modernisering – hvem er det, Inger?!

INGER (ANNE)

Antyder du, at jeg er en dårlig mor?!

HERMAN (STEEN)

Nej, selvfølgelig ikke – JEG *SIGER* DET!

INGER (ANNE)

Javel ja, og hvornår har du sidst fortalt din datter, at du elsker hende?

HERMAN (STEEN)

Hvornår har *du*?!

INGER (ANNE)

Ja, ja, skyd du bare skylden på mig – det er typisk – men ved du hvad, Herman? Jeg skulle aldrig have fået barn med dig – aldrig!

HERMAN (STEEN)

Jamen, så er der da én ting, vi er enige om!

INGER (ANNE)

Din..! Din..! SOCIALDEMOKRAT!

HERMAN (STEEN)

TAK FOR MAD!

INGER (ANNE)

Hvor er vores gardiner?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

JEG SAGDE -! ... Hvad?

INGER (ANNE)

Vores gardiner... Har du bedt Marie fjerne dem?

HERMAN (STEEN)

Nej?

De ser forvirret på hinanden, og på vinduet uden gardiner.

7. SCENE: DE DØDE

STEENS hjem. STEEN kommer ind i stuen, hvor der står en ufærdig ligkiste. Han har en bunke papirer med. Han konsulterer sig med papirerne. Under det næste dukker ANNE op, uden at STEEN ser hende. Hun holder sig skjult, og lytter:

MANDEN STEEN

Hvem har vi så denne gang..? ... Hr. Jansen ... 88 år... Ja, det skulle jo ske før eller siden, hr. Jansen, men du kan være ganske rolig, jeg skal nok sørge for, at dit nye hjem bliver godt... går i gang med at arbejde på kisten. Du ligner én, der værdsætter noget solidt egetræ, har jeg ret? ... Ja, det tænkte jeg jo nok... Hvad siger du? ... Nej, jeg bor skam alene - eller - her bor også en pige i øjeblikket, men det er kun midlertidigt! Hun har jo ikke noget sted at tage hen... Og hun er god til at tage fat, det må jeg sige. Hun har ben i næsen, i modsætning til så mange andre snotnæser her i byen... Desuden er det nu meget rart med lidt... Ah, se nu der, hr. Jansen, du må ikke få mig til at vrøvle så meget... til gengæld kender jeg en salme, jeg tror, du vil kunne lide... Synger:

Morgenstund

Har guld i mund;

For natten Gud vi love;

Han lærte os, i Jesus navn,

Som barnet i sin moders favn

Vi alle sødt kan sove

Morgenstund

Har guld i -

ANNE træder frem fra sit skjul. Det forskrækker STEEN, der straks stopper med at synge.

PIGEN ANNE

Nej, du skal ikke stoppe! Syng videre!

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Er du ude på at tage livet af mig, tøs?! Du må da for ind i h..! Hvor længe har du stået der?

PIGEN ANNE

Du synger flot.

MANDEN STEEN

Har du ikke lært, at man ikke må lytte ved dørene?!

PIGEN ANNE

Så det er altså rigtigt, hvad Poul Post siger? Du taler til de døde.

MANDEN STEEN

Poul Post ved ikke noget som helst!

PIGEN ANNE

Ser på papiret – læser navnet: Christoffer Jansen. Hvordan døde han?

MANDEN STEEN

Af alderdom.

PIGEN ANNE

Jeg har aldrig set et dødt menneske før. Hvordan var han?

MANDEN STEEN

Hvad mener du?

PIGEN ANNE

Hvordan var han som person? Fortæl noget om ham.

MANDEN STEEN

Hvorfor?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Jeg er nysgerrig. Kom nu.

MANDEN STEEN

Jo... altså... Hr. Jansen boede alene. Og hver søndag spiste han småkager og læse sladderaviser. Han hørte også meget tysk schlagermusik. Han elskede sin familie højt, og familien elskede ham. De var også gode til at besøge ham. Især efter hans kone døde. Hun var ti år ældre end ham. I starten var han meget ensom, men han lærte at have det godt med sig selv. Selvom han selvfølgelig godt kunne savne nogen at holde om engang imellem. Især om aftenen, når han skulle sove. Så kunne soveværelset virke meget stort... og tomt. Men han døde i sin seng, omringet af sine børn og børnebørn. Det var smukt.

PIGEN ANNE

Så du kendte ham?

MANDEN STEEN

Nej.

PIGEN ANNE

Hvordan ved du så alt dét om ham?

MANDEN STEEN

Det gør jeg heller ikke. Jeg forestiller mig det bare.

PIGEN ANNE

Det er lidt skørt, Steen. Og hvorfor taler du egentlig til de døde? De kan jo ikke svare dig?

MANDEN STEEN

Nej, men de kan lytte. I modsætning til de fleste levende. De har nok i sig selv.

PIGEN ANNE

Hvornår har du sidst været til fest, Steen?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Fest?! Jeg går ikke til fest.

PIGEN ANNE

Hvordan vil du så finde en kone?

MANDEN STEEN

Hvem siger, jeg gider finde en kone?

PIGEN ANNE

Vil du hellere have en mand?

MANDEN STEEN

Jeg vil ikke have nogen som helst.

PIGEN ANNE

Så du har altså nok i dig selv?

MANDEN STEEN

Ti stille, og lad mig arbejde i fred!

PIGEN ANNE

Jeg har fået en ide.

MANDEN STEEN

Noget siger mig, at jeg ikke vil bryde mig om at høre den...

PIGEN ANNE

Hvem plejer du at holde jul med?

MANDEN STEEN

Jeg holder ikke jul.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Det gør du i år.

MANDEN STEEN

Nej, jeg gør ikke.

PIGEN ANNE

Jo, du gør, og vi to skal holde den bedste juleaften nogensinde!

MANDEN STEEN

Julen koster mange penge, tøs. Så medmindre du kan overtale præsten til at give mig en julebonus - og det tvivler jeg stærkt på at du kan – så bliver der ingen jul i det her hus.

PIGEN ANNE

Du skal ikke bekymre dig om penge, det skal jeg nok sørge for. Det eneste du skal gøre, er, at give mig dine juleønsker, og opføre dig ordentligt og være artig, så sørger julemanden for resten.

MANDEN STEEN

Du er ikke et normalt barn.

PIGEN ANNE

Løber ud: Og du er ikke en normal voksen!

STEEN ryster på hovedet, og fortsætter sit arbejde med at bygge ligkisten:

MANDEN STEEN

... Hvad siger du så, Hr. Jansen... Nej, jeg begriber det heller ikke, men jeg tvinger hende jo ikke til noget... Men jeg ved sgu da ikke, hvad jeg ønsker mig til jul... Så skulle det da lige være noget fred og ro...

8. SCENE: DE LEVENDE

ANNES hjem. Der har hobet sig en bunke af ulæste aviser op. HERMAN står ved telefonen, og stirrer tomt ud i luften. INGER kommer ind. Hun ser nu ganske hærgnet ud.

INGER (ANNE)

Herman? Hvorfor ser du sådan ud? Er der sket noget?

HERMAN (STEEN)

Jeg har lige talt med kommissæren.

INGER (ANNE)

Har De fundet hende?!

HERMAN (STEEN)

Nej. Men de tror, der er en forbindelse mellem de stjålne ting og Mariannes forsvinding. De er overbeviste om, at hun er blevet taget. Jeg spurgte dem, om de tror, hun stadig er i live.

INGER (ANNE)

Hvad svarede de?

HERMAN (STEEN)

Ikke noget.

INGER (ANNE)

Ikke noget?!

HERMAN (STEEN)

De *kunne* ikke svare på det, sagde de.

INGER (ANNE)

Hvad kan de i grunden?! Sådan en flok uduelige..! Jeg er vred, Herman! Meget vred!

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

Jeg kan forstå, hvorfor kidnapperen kom tilbage efter vores penge, men gardinerne? Og nu vores pladespiller og al vores fine service? Hvad er det dog for et menneske, der gør sådan noget? Som om, det ikke var nok, at han tog vores allerkæreste eje...

INGER (ANNE)

Vores lille barn...

HERMAN (STEEN)

Inger?

INGER (ANNE)

Ja, Herman?

HERMAN (STEEN)

Jeg har tænkt over det... og jeg... jeg tror aldrig, at jeg har sagt... *det* til hende.

INGER (ANNE)

Sagt hvad?

HERMAN (STEEN)

At jeg... at jeg... du ved...

INGER (ANNE)

Nej, jeg ved det ikke, Herman.

HERMAN (STEEN)

At jeg... elsker hende.

INGER (ANNE)

Nåh, dét..? Jeg kan ikke engang huske, hvad det sidste var, jeg sagde til hende.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

Jeg sagde, hun skulle spise sin aspargessuppe, inden den blev kold.

INGER (ANNE)

Og nu er der så meget, jeg gerne ville have sagt.

HERMAN (STEEN)

Jeg ville lære hende at fiske, men jeg blev ved med at udskyde det. Der er tid nok, tænkte jeg.

INGER (ANNE)

Jeg tror ikke, Marianne havde lyst til at fiske, Herman.

HERMAN (STEEN)

Det tænker jeg, bestemt hun havde... eller... det tror jeg i hvert fald...

INGER (ANNE)

Vi kender ikke engang vores eget barn.

HERMAN (STEEN)

Jeg har ikke længere lyst til julemad...

INGER (ANNE)

Heller ikke mig.

HERMAN (STEEN)

Jeg siger til Marie, at hun skal tage anden ud af ovnen, og gå hjem til sin familie.

INGER (ANNE)

Hvordan skal vi nogensinde komme gennem den her jul...?

INGER bryder ud i gråd. HERMAN stopper op, og han kommer tilbage til hende.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

Er du OK?

INGER (ANNE)

Nej, Herman! Jeg er ikke OK!

HERMAN omfavner hende; først er det akavet og klodset, men snart finder de hinanden.

HERMAN (STEEN)

Kan du huske, den dag hun kom?

INGER (ANNE)

Som var det i går.

HERMAN (STEEN)

Hun lå dine arme, så lille, og kiggede op på os, med sine bitte små øjne... så skrøbelig...

INGER (ANNE)

Og smuk.

HERMAN (STEEN)

Det var du også.

INGER (ANNE)

Jeg var smurt ind i sved og blod, Herman.

HERMAN (STEEN)

Men du *var* smuk. Du *er* smuk. Det har du altid været. Også uden al din makeup og halløj.

INGER (ANNE)

Jeg savner dig, Herman.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

HERMAN (STEEN)

Jeg synes, vi skal tage med til julegudstjenesten.

INGER (ANNE)

Jeg ved ikke, om jeg kan overskue det, Herman. Hele byen snakker og kigger... og dømmer...

HERMAN (STEEN)

Lade dem bare snakke og kigge og dømme.

INGER (ANNE)

Jeg ved ikke...

HERMAN (STEEN)

Vi kan bede for, at vi får vores pige hjem igen. Vi gør det sammen.

INGER (ANNE)

Sammen.

HERMAN og INGER tager hinanden i hånden.

9. SCENE: JULEAFTEN

STEENS hjem. Der er pyntet op til julefest. Der ligger to gaver pakket ind. Den ene stor og firkantet, den anden flad og firkantet. ANNE, med nissehue, dækker bord med fin service.

ANNE

Den juledag brugte Anne alle de penge, hun havde snuppet fra forældrenes pengeskab. Hun købte juletræ, gaver, mad og festting, det skulle jo være den bedste juleaften nogensinde.

STEEN dukker op. Står og betragter ANNE med et sørgmodigt smil.

STEEN

Udenfor var sneen begyndt at dale ned fra himlen. Man kunne se de fine fnug danse så stille i lygtepælene og vinduernes lys.

ANNE

Anne kunne næsten ikke være i sin krop af bare spænding. Hun glædede sig sådan, til Steen kom tilbage fra julegudstjenesten.

MANDEN STEEN

Vi er nødt til at tale sammen.

PIGEN ANNE

Du er tilbage! Glædelig jul! Vil give STEEN en nissehue på hovedet, men STEEN stopper hende.

MANDEN STEEN

Anne?

PIGEN ANNE

Tag nu nissehuen på! Du vil vel ikke ødelægge julen, vel?

STEEN giver sig, og tager nissehuen på.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Nu skal du altså høre, hvad jeg har at sige.

PIGEN ANNE

Er det ikke blevet fint?! Maden er også snart klar. Jeg håber, du er sulten, for jeg har lavet dobbelt af alt. Og bare rolig, jeg har husket koge en masse kartofler til dig. Jeg ved jo, hvor glad du er for kartofler. Der er bare ikke nogen brune, for dem kan jeg ikke finde ud af at lave. Ved du hvad, Steen? Det her er allerede den bedste juleaften i hele mit liv, og jeg har altså levet i ni år! Ej, undskyld, jeg snakker så meget, jeg er bare så glad. Hvad var det, du ville sige til mig?

MANDEN STEEN

...

PIGEN ANNE

Har præsten skældt dig ud igen? Det har han. Nu må det snart være nok med den slavepisker! Nu skal jeg hjælpe dig.

MANDEN STEEN

Jeg har ikke brug for hjælp.

PIGEN ANNE

Stil dig over for mig. Kom nu. På plads!

MANDEN STEEN

Jeg er ikke nogen hund!

PIGEN ANNE

Nej, men det tror præsten! Kom så!

MANDEN STEEN

For f... pokker... *stiller sig over for ANNE* Hvad så nu?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Tag dine sko af.

MANDEN STEEN

Hvorfor?

PIGEN ANNE

Skal alt virkelig være så besværligt med dig? Gør det nu bare!

MANDEN STEEN

Du skulle have været i hæren, pigebarn... Tager skoene af.

PIGEN ANNE

Godt. Gør lige som mig. Først skal du sådan rigtig mærke jorden med dine fødder. Du skal stå godt fast. Så tager du en dyb indånding, og lader luften komme ud i hele din krop. Vift lidt med dine arme, slap af i kroppen. Sådan ja. Tager STEENS sko, og placerer dem over for ham. Forestil dig så, at det er præsten, der står her; høj, stor ski-bakke mave, tykke kinder og svedig pande. Kan du se ham for dig?

MANDEN STEEN

Tydeligt.

PIGEN ANNE

Perfekt. Nu kan du sige til ham, lige hvad du har lyst til.

MANDEN STEEN

Det her er dumt.

PIGEN ANNE

Træder ned i hans sko og imiterer præsten: ”Hvad vil du nu, Steen Stankelben? Har du ikke et arbejde, der skal passes?!”

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Det kalder han mig ikke!

PIGEN ANNE

Ja, brug den vrede! ”Du er ikke meget værd, Steen Stankelben, det er derfor, jeg betaler dig så lidt!”
Det var præsten, der sagde det - vil du virkelig finde dig i det?

MANDEN STEEN

Præst!

PIGEN ANNE

”Hvad er der, Steen Stankelben?!”

MANDEN STEEN

Det er ikke rimeligt!

PIGEN ANNE

”Hvad er ikke rimeligt?”

MANDEN STEEN

At jeg skal have så lidt i løn og bo så elendigt! Ikke når man tænker på, hvor meget jeg arbejder! Ja, ja, jeg ved godt, du ikke har meget, og at krigen stadig spøger, og alt det der, men der må også være... *rimelighed!* Jeg forlanger mere i løn! Eller som minimum, at hullerne i taget bliver fixet, eller at jeg får et nyt toilet! Og du skal se mig i øjnene, når jeg taler til dig, og du kalder dig selv for Guds Tjener, og du prædiker, at du betragter alle guds børn med lige stor kærlighed, men mig under du ikke et blik! Men jeg har fået nok! Hører du?! Det er slut! – S – L – U – T! SLUT!

PIGEN ANNE

Sådan, Steen! Du gjorde det! Nu skal du bare sige det samme til den rigtige præst.

MANDEN STEEN

Jeg har brug for alkohol.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Så er det jo godt, jeg har nuppet en masse vin fra min mor og f- jeg mener, fra min morfar!

STEEN

Og så satte Anne og Steen sig til bords.

ANNE

Og imens verden udenfor blev mere og mere hvid, spiste de, til deres maver var ved at sprænge.

STEEN

Og de snakkede, til deres ører var ved at falde af.

ANNE

Anne tømte den ene sodavand efter den anden, og slog større og større bøvser.

STEEN

Medens Steen tømte det ene glas vin efter det andet, og fik svære og svære ved at gå lige.

PIGEN ANNE

Vi har helt glemt gaverne!

MANDEN STEEN

Gaver? Jeg har ikke købt nogen gaver.

PIGEN ANNE

Bare rolig, julemanden har været her - Finder de to gaver frem.

MANDEN STEEN

Jeg er ked af, at være den, der må sige det, tøs, men julemanden findes altså ikke.

PIGEN ANNE

Sikke noget vrøvl, selvfølgelig findes han. Åbne så din gave.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

ANNE giver STEEN den store firkantede gave. Han får papiret af; det er en transportabel pladespiller.

MANDEN STEEN

Hvad i alverden er det?

PIGEN ANNE

En pladespiller!

MANDEN STEEN

... men jeg har jo ikke nogen plader?

PIGEN ANNE

Flår papiret af sin gave; som er en LP med ROCK MUSIK. DA DA!

MANDEN STEEN

Meget kan man sige om dig, tøs, men helt dum er du nu ikke.

PIGEN ANNE

Og nu kommer vi til det allerbedste!

ANNE sætter pladen på pladespilleren. ROCK MUSIK fylder stuen ud, og ANNE begynder at danse til musikken. Hun vil trække STEEN med ud og danse. Han afviser først, men hun insisterer, og trækker ham med ud på gulvet. Gradvis løsner STEENS lange lemmer sig, og han slår sig løs til musikken, sammen med ANNE. Til sidst falder han forpustet ned på en stol.

MANDEN STEEN

Nu kan jeg ikke mere!

ANNE stopper musikken.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Du er vildt god til at danse!

MANDEN STEEN

Og du er god til at lyve.

PIGEN ANNE

Jeg mener det!

MANDEN STEEN

Ja, ja, den er god med dig.

PIGEN ANNE

Måske er det derfor, du ikke har nogen venner, Steen, fordi, du ikke tror på, hvad nogen siger.

MANDEN STEEN

Nu skal jeg lære dig en meget vigtig lektie, tøs. Stol. Ikke. På. Nogen. Hører du mig? Man kan ikke stole på mennesker. Eller dyr for den sags skyld...

PIGEN ANNE

Kan jeg så heller ikke stole på dig?

MANDEN STEEN

Jo... men ingen andre! Man ender bare med at få stukket en dolk direkte i hjertet, og hjertet trukket ud af brystet, og trampet på, og spyttet på, og skyllet ud i kloakken!

PIGEN ANNE

Siger du alt det der, fordi nogen myrdede din kone?

MANDEN STEEN

Hun blev ikke myrdet.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Hvordan døde hun så?

MANDEN STEEN

Hvem siger, hun døde?

PIGEN ANNE

Alle.

MANDEN STEEN

Nåh... men *alle* tager fejl. Igen.

PIGEN ANNE

Hvis hun ikke døde, hvad skete der så?

MANDEN STEEN

Vi blev gift, inden jeg tog i krig, og skilt efter jeg kom hjem fra krig. Hun sagde, at jeg ikke længere var den samme, som hun havde giftet sig med. Måske havde hun ret. Hun havde fundet en anden. En eller anden smart i en fart bankmand med mange penge.

PIGEN ANNE

Så medens du er i krig, og sætter dit liv på spil, så er hun sammen med en *bankmand*?!

MANDEN STEEN

Jeg bebrejder hende ikke noget.

PIGEN ANNE

Er du slet ikke sur på hende?

MANDEN STEEN

Jeg kunne bare have ladet være med at tage af sted. Det er min egen skyld. Desuden havde jeg heller ikke fortjent én som hende.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Gud, hvor er du dog træls at høre på.

MANDEN STEEN

Hov, hov!

PIGEN ANNE

Helt ærligt! Hvis det var mig, så *havde* jeg da myrdet hende! Jeg havde hugget hovedet af hende! SWUSJ! To gange! SWUSJ SWUSJ! Du skal da være vred på hende! BRØL!

MANDEN STEEN

Du er kun et barn, hvad ved du om noget som helst...

PIGEN ANNE

Tydeligvis mere end dig.

MANDEN STEEN

Ja... okay... jeg er da nok lidt vred på hende...

PIGEN ANNE

Du er da meget vred! Og hvis du kan sige noget til præsten, så kan du også sige noget til hende. Kom, vi leger, at jeg er hende, og –

MANDEN STEEN

- Nej, Anne. Ikke mere leg. Jeg er træt, og klokken er mange.

ANNE omfavner STEEN.

PIGEN ANNE

Tak, Steen. For verdens bedste juleaften.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Jeg troede aldrig, jeg skulle sige det, men det er faktisk ikke helt skidt, at have dig rendende rundt her. Også selvom du larmer og lugter.

PIGEN ANNE

Da ikke mere end du gør.

MANDEN STEEN

Du er en god pige, Anne.

PIGEN ANNE

Og du er en god mand, Steen.

MANDEN STEEN

Men du kan ikke blive her.

PIGEN ANNE

Hvorfor ikke?

MANDEN STEEN

Du hører ikke til her. Det ved du godt.

PIGEN ANNE

Men jeg har jo ikke andre steder at tage hen.

MANDEN STEEN

Du skal tilbage til din mor og far.

PIGEN ANNE

Altså, hvor meget vin har du lige drukket? Jeg har jo sagt til dig, at de døde i et flystyrt i Afrika. Og det gør mig faktisk ked af det, at du ikke engang kan huske det.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

MANDEN STEEN

Jeg så dem i dag. I kirken. De kom til julegudstjenesten. Jeg har set mange sørgende mennesker i mit liv, men de to... der var ikke meget liv tilbage i dem... det var dét, jeg ville tale med dig om tidligere, men så virkede du bare så... glad.

PIGEN ANNE

Hvad får dig til at tro, at det var mine forældre?

MANDEN STEEN

De blev i kirken efter gudstjenesten. De så mig ikke. Jeg hørte deres bøn.

PIGEN ANNE

Hvad sagde de?

MANDEN STEEN

Jeg tror, det er bedst, du tager hjem nu, Anne. Så kan dine forældre selv sige det til dig. Men jeg kan sige så meget, at de elsker dig meget højt. Det er der ingen tvivl om.

PIGEN ANNE

... jeg ved ikke, om jeg tør.

MANDEN STEEN

Jeg skal nok følge dig hjem. Så kan vi også tage deres ting med. Mon ikke de gerne vil have deres gardiner igen.

PIGEN ANNE

Hvad hvis de får dig arresteret for børnekidnapning?

MANDEN STEEN

Jeg har prøvet det, der var værre. Jeg har jo været i krig, husker du nok.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

PIGEN ANNE

Men jeg har ikke lyst til at bo sammen med de to spader! De tænker kun på sig selv! De ser mig slet ikke, eller lytter til, hvad jeg siger!

MANDEN STEEN

Det tror jeg, de gør nu, Anne.

PIGEN ANNE

Tror du?

MANDEN STEEN

Nogle ting finder vi først, når vi har mistet dem.

10. SCENE: GENFORENINGEN

ANNES hjem. STEEN og ANNE står foran døren. De har taget tingene med, som ANNE har bragt med til STEENS hjem. ANNE tøver. STEEN giver hendes skulder et klem. ANNE banker på døren. Stilhed. Hun banker igen. Døren bliver åbnet.

PIGEN ANNE

Undskyld, mor.

STEEN

Mere nåede Anne ikke at sige, før hendes mor greb hende, og trykkede hende tæt ind til sig. I næste øjeblik kom hendes far løbende, og omfavnede hende.

ANNE

Anne græd, som hun aldrig havde grædt før. Det samme gjorde hendes mor og far.

STEEN

Så fortalte Steen, om alt hvad der var sket, og gav dem deres ting tilbage.

ANNE

Og hendes mor og far blev slet ikke vrede. Faktisk, havde de mere travlt med at undskylde, og fortælle hende, at de fra nu af nok skulle være bedre forældre, at de nok skulle kalde hende Anne, og at hun bestemt aldrig skulle have aspargessuppe igen, og at de faktisk alligevel havde besluttet, at hun skulle have en lillebror eller lillesøster. Og så takkede de Steen for hjælpen.

STEEN

Og så gik han hjem til sit lille hus bag kirken, der pludselig virkede så... tomt... og stille...

ANNE

Men det var ikke sidste gang Anne og Steen så hinanden. Engang imellem, efter skole, fik Anne lov til at besøge ham. De aftalte oven i købet hemmelige signaler.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

STEEN

Når Steen ringede tre gange med klokken, betød det, at han tænkte på hende, og at han håbede, hun havde det godt. Ringede han syv gange, betød det, at hun snart skulle komme på besøg igen. Ringede han tretten gange, betød det, at han manglede mælk, og om hun ikke ville købe noget for ham hos købmanden, og putte det på hans regning, og komme med mælken, fordi, han havde alt for travlt til selv at hente den.

ANNE

Og hver aften, efter solen var ringet ned, kunne Anne høre fra sit værelse på toppen af Bakkestræde, at Steen lige sluttede med tre tydelige klokkeslag. Og så kunne hun ikke lade være med at smile.

STEEN

Og en dag, hun kom på besøg, fortalte Steen, at han omsider havde ”læst præsten teksten”.

ANNE

Helt bogstaveligt, for Anne havde hjulpet ham med at skrive talen, og det virkede.

STEEN

Nok blev lønnen kun en smule bedre, men hullerne i taget blevet lappet og toilettet moderniseret.

ANNE

Og så gik tiden.

STEEN

Som tiden jo gør.

ANNE

Og jeg voksede.

STEEN

Og du blev voksen.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

ANNE

Og jeg forlod dig.

STEEN

Pjat, du skulle ud og se verden, ligesom alle andre fugleunger.

ANNE

Der skete så mange ting. Studie. Arbejde. Jeg fik endda ordnet mine øjne.

STEEN

Hvilket jeg syntes, var noget værre pjat. Du var, nøjagtig som du skulle være.

ANNE

Det skrev du i brevet, men jeg var nu glad for, jeg gjorde det.

STEEN

Og så en dag stoppede du med at sende breve.

ANNE

Jeg havde så forfærdelig travlt, men jeg holdt aldrig op med at tænke på dig. Jeg fik tit dårlig samvittighed, og jeg blev ved med at sige til mig selv; i morgen skriver du det brev til Steen, i aften ringer du, i weekenden kører du derover... men hver gang kom noget i vejen. Og så... så ringede telefonen.

STEEN

Det var din far.

ANNE

Du var død.

STEEN

Men det skal vi jo alle før eller siden.

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

ANNE

Jeg fik aldrig sagt ordentligt farvel. Eller tak.

STEEN

Du skylder mig ikke noget tak, det er nærmer omvendt.

ANNE

Hvad mener du?

STEEN

Og du siger, jeg er dum... Prøv hør, tøs. Du var den første i mange år, der rent faktisk så mig. Og du var kun et barn. Du skylder mig ikke noget, det har du aldrig gjort. Det tror jeg også, du ved. Men nu er du altså nødt til at gå. Du skulle jo nødtigt komme for sent til min begravelse.

ANNE

Jeg har ikke lyst. Jeg vil hellere være her. Hos dig. Skal vi ikke fortælle historien én gang til?

STEEN

Nej, Anne. Historien er slut. For nu.

ANNE

Men jeg har ikke lyst til at sige farvel.

STEEN

Det behøver du da heller ikke.

ANNE

Er det ikke lidt dét, der er pointen med begravelser?

De Usynlige – af Brian Wind-Hansen

STEEN

Overhovedet ikke, og det ved jeg, bedre end nogen. En begravelse handler om at huske; at mindes. Det er jo sådan, vi holder dem vi elsker i live. Ved at huske dem, på godt og ondt.

ANNE

Jeg vil ikke glemme dig.

STEEN

Og bare fordi, du ikke kan se mig, er det jo ikke ensbetydende med, at jeg er væk.

ANNE omfavner STEEN, og kysser ham på kinden. STEEN tager sine sko af, stiller dem pænt, og kravler ned i ligkisten. ANNE lægger låget på.

Begravelsen:

ANNE

Først overvejede jeg, at spille noget godt gammeldags rock musik for Steen, men... det virkede ikke rigtigt. Steen elskede jo salmer, så det skal det selvfølgelig også være. Vi synger 1 og 6 vers af: ”Sov sødt, barnlille.”

1 og 6. vers af ”Sov sødt, barnlille”

Sov sødt, barnlille!

Lig rolig og stille,

så sødelig sov

som fuglen i skov,

som blomsterne blunde i enge!

Gud Fader har sagt:

Stå, engle, på vagt,

hvor mine de små er i senge!

Da drypper som duggen
der manna på vuggen
til barnet på jord
fra englenes bord,
du finder med smil det i morgen;
og klarøjet brat
du siger godnat
til tvivlen og frygten og sorgen.

ANNE stiller de gule børnesko ved siden af STEENS store herresko.

Hun går, men en lyd stopper hende: En kirkeklokke ringer tre gange.

ANNE smiler, og går.

Tilbage står de to par sko stadig ved siden af hinanden.

SLUT